

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilagami ter s »Kažipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto	13 K 20 h, ali gld. 6-00
pol leta	6 » 60 » » 3-30
četrt leta	3 » 40 » » 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Glasilo in poslanice se računajo po petit-vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr.: vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upraviništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamnije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Furlanija in Gorica.

Lahi v Gorici se trudijo že dolgo vrsto let na vse mogoče načine ob vsaki priliki, da bi vstvarili vez, ki bi spajala stolno mesto s Furlanijo. Naravne vezi ni. Gorica je po svoji legi tako rekoč odrezana od Furlanije, za Gorico na strani proti Furlaniji se svet loči tako, da Furlanija ne gravituje prav nič v Gorico, marveč je Gorica le glavno mesto slovenskega dela dežele. Ves dotok se vrši skoro izključeno od slovenske strani, od furlanske je tako neznaten, da se ga ne splača skoro imenovati. Lahki v Gorici to dobro čutijo, in ker se čutijo osamljene na slovenski zemlji, obdane krog in krog od Slovencev ter navezane na nje, bi se radi otresli tega jarma kolikortoliko, odprli pot furlanskemu življu ter ga navezali na Gorico tako, da bi se to zlasti v narodnem oziru poznalo. Obilo truda so že imeli doslej na to stran, ali ves trud je bil zaman in tudi ostane zaman. Furlani stojijo na tem stališču, da nimajo ničesar iskati v Gorici, da Gorica pripada Slovincem, da je naše glavno mesto, »la capitale del Friuli« je edinole Gradišče ob Soči. To so povdarjali furlanski patriotje že opetovano in to pokazujejo, če le prilika nanese. Nič jih ne gane tega stališča, in brezuspešno je vse vabljenje in ljubimkanje iz Gorice. Radi sprejemajo Furlani darove, katere jim naklanjajo laški poslanci, nič se ne protivijo njihovi res vsestranski skrbi za malo domovnico, ali navezati se pa le ne dajo na Gorico tako, kakor neznanosko srčno želijo janičarji v Gorici. Ne gre pa ne gre; in nič ne pomagajo tudi komunikacije, pa če jih naredijo še toliko. Tramvaj sicer ni stekel po Furlaniji, tisti tramvaj namreč, ki je bil določen, da bo vozil z elektriko Furlane v Gorico, obeta pa se nova železniška zveza Gorica-Červinjan, politična železnica, z nalogo, katero je podedovala po nameravanem tramvaju.

Pa tudi ta poskus bo zaman, ker naravnega toka ni mogoče spraviti v druge, stranske struge. Furlanija ostane z Gradiščem za se, kar je, Gorica pa naše stolno mesto. Je sicer britko to z laškega stališča, ali tako je in nič drugače.

Med raznimi sredstvi, ki naj bi spajala Gorico s Furlanijo, se nahaja tudi furlansko politično društvo »Società popolare friulana«. Z ustanovitvijo tega društva so imeli namen zanesti tisto slovečo laško politiko, katero uganjajo v Gorici, med Furlane ter vstvariti tako nekako tesnejšo vez med njimi in Gorico, zlasti če se pokaže, kaj vse se hoče storiti dobrega Furlanom. Ali v Furlaniji društvo ni našlo privržencev, kakor hitro se je zaslutil namen: da hočejo namreč potom tega društva izvesti politikujoči gospodje v Gorici si pridobiti komando, po katerem naj bi plesala Furlanija. To društvo je sklicalo po 2 letih dne 12. t. m. letni občni zbor, in sicer v Gorico. To je bil tako klavern občni zbor, da bi se morali laški patriotje v Gorici jokati nad njim. Tako malo je bilo udeležencev, da so morali še le v drugem sklicanju otvoriti zborovanje. Iz Furlanije je bil navzoč en cel župan, iz Fare Fr. Vergna. Dolg čas sta prodajala na tem občnem zboru neizgobina doktorja Pinavčig in Venier, tajnika društva pa sploh blizu ni bilo. Na tem občnem zboru se je izvedelo, da so hoteli Furlani ustanoviti zase politično društvo, resnično »Società popolare friulana«, ki bi odgovarjala svojemu imenu, v katerem slučaju je seveda Gorica izključena. Dalje so zahtevali po večini, naj pričujoče društvo skliče občni zbor vsaj v Gradišče, ali tudi to se je znalo iz Gorice prepričati — odtod občni zbor še le čez dve leti, odtod tako klavern občni zbor z udeleženci, katere se je sešelo lahko na prste. Govorili pa so na tem zborovanju o važnih rečeh: o peti kuriji za deželni zbor, o železnici Gorica-Červinjan itd. Zlasti jim je pri srcu ustano-

vitev laškega realnega gimnazija, v Gorici seveda s stališča politikov v našem mestu! Ali Furlani nočejo nič vedeti o gimnaziju v Gorici, pravijo, da bi moral stati ali v Gradišču ali v Červinjanu, torej med njimi, v Furlaniji, ne v Gorici, ki ne pripada Furlaniji. To je hud tobak za laške politike med nami; zagadel pa je umevno milo tarnanje na tem zborovanju, da so se bile le 3 občine oglasile za prispevanje v svrhu ustanovitve realnega gimnazija, v Ogleju in drugodi pa so šli preko te točke na dnevni red. Ker pa hočejo imeti mero-dajni možje okrog imenovanega društva na vsak način tak gimnazij, so sanjali na občnem zboru o deželnem zakonu, ki bi naložil naklade na direktni davek za mesto in Furlanijo, in sicer toliko, da bi se mogel ustanoviti v drževati laški realni gimnazij! — Končno je povedal blagajnik, da si ni upal poterjati prispevkov za leto 1903./04., ter je povedal, da je v blagajni le nekaj nad 100 kronic...

Ne pišemo k povedanemu še posebnega komentarja, saj opisano zborovanje samo dosti jasno kaže razmerje izvestnih laških agitatorjev in hujskačev v Gorici do Furlanije in do nas!

krivici napaden, kakor pravi dopisnik, se ni hotel sam opravičiti, ker po krivici prijet sploh ni bil, ter bil toliko vesten in resnicoljuben, da ne bi govoril javno neresnice; nagnal pa je v boj svoje zveste podrepanike. Izpred oltarja je pozval starešine, da ga ope-rejo ter izvelejo iz »Soče« in s pomočjo posebno dveh svojih pristašev je sklicel kot pravi župnik-župan občinsko sejo, v kateri je prišla poleg drugih občinskih stvari med slučajnostmi tudi omenjena zaupnica v razgovor — glavna zadeva cele seje. Ker pa so med občinskimi možmi nekateri analfabetje, drugi pa se malo ali nič ne brigajo za politiko, ker mnogim izhaja le kakšen po duhovniku vsiljen klerikalen list, se je zdelo gotovo markskomu čudno, da se hoče učeni rimski doktor skriti za njih hrbet, in ne da bi prečitali mnogi omenjene dopise ter se prepričali o resničnosti ali neresničnosti vsebine, so bili voljni vseeno podpisati se, a slišalo se je od nasprotni strani, da stvar sploh ne spada med občinske zadeve, in ako se sploh kaj sklene, naj se to zgodi enoglasno, ker do tega bi najbrže ne prišlo. Menda ni treba omenjati, kako se glasuje posebno v takih stvareh pri občinskih sejah na deželi, ko skoraj vsakdo reče: če si ti za to, sem tudi jaz, tako da se končno ne ve, ali je bilo sploh kaj sklenjeno ali ne. Tako tudi tu. Vzle repenčenju znanega podrepanika, da bi se stvar zabeležila v zapisnik, se to ni zgodilo, in mislilo se je v obče, da je stvar končana; a temu ni bilo tako, ker skrpucala se je po večdnevni seji omenjena izjava, katero je nosil dopisnik in znani podžupan od hiše do hiše starešin, in tudi sedaj so se nekateri podpisali, ne da bi se seznanili z vsebino. Podpisali pa so se vsi, da ne bi jih gledal g. nunc črno, in ker ima gospod nunc večino itak že na vrvi! —

To je torej oni »enoglasni« sklep starešin. Klerikalni starešine storé gotovo bolje, da se zavedejo svoje dolžnosti, skrbeti namreč za blagor občanarjev, za kar so izvoljeni, ne pa da perejo politikujočega duhovnika, ki ostane enako zamorcu vedno črn, naj se ga pere kolikor se hoče, in o katerem se ne more nikakor trditi, da je pravi namestnik Krista, kajti kolikor večje spoštovanje vživa pri svojih pristaših, toliko večje sovraštvo vzgaja

DOPISI.

Z Ljvka. — Odgovor na dva dopisa z Ljvka je prinesla »Gorica« na pusti tork, na kateri dan po vsebini prav spada. Zauvod omenja, da »Soča« odgovora najbrže ne priobči, sodeč resnicoljubnost po načinu klerikalnih časopisov sploh, kateri pišejo naj si bo resnično ali neresnično le to, kar služi za povzdigo absolutne nadvlade duhovnikov v vsakem oziru; prav je torej, da je tudi cenjena »Soča« odgovor priobčila, da se vsaj resnica spozna!

Neresnično je, da je omenjeno izjavo, nekako zaupnico g. župniku, dr. Fr. Knavsu, enoglasno sklenilo starešinstvo, dasi so pod izjavo podpisani vsi starešine. Ko je namreč g. nunc izvedel, da je v javnem listu »po-

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.
(Dalje.)

»Človeku se vedno mudi, postati srečen, gospod Danglars: kajti če človek dolgo trpi, težko veruje v srečo. Toda ne podvizam samo zaradi samoljublja, ampak potovati moram v Paris.«

»Ah, res? V Paris? To je prvič, da potujete tja, Dantes?«

»Da.«

»Ali greste po opravkih tja?«

»Ne po svojih, ampak da izvršim poslednjo voljo našega ubogegega kapitana Leclerea; saj veste, Danglars, poslednja volja je sveta. Sicer pa bodite brez skrbi, vzamem si samo toliko časa, kolikor ga potrebujem, da pridem tja in nazaj.«

»Da, da, razumem,« pravi Danglars glasno.

»Nato pa nadaljujte tiho:«

»V Paris, gotovo, da odda pismo, katero mu je dal veliki maršal. Za Boga, to pismo me dovaja na neko misel, na izborni misel! Ah, Dantes, prijatelj moj, ti še ne stojiš pod številko 1 v zapisniku »Faraona«.«

Potem se obrne k Edmondu, ki se je že oddaljeval.

»Srečno pot!« mu zakliče.

»Hvala,« odvrne Edmond, se okrene in prijazno pozdravi.

Nato nadaljujeta zaljubljenca svojo pot veselo in mirno kakor dva izvoljenca, ki stopata v nebo.

IV.
Komplot.

Danglars sledi Edmondu in Mercédi z očmi, dokler ne izgine za ogrom gradu Saint-Nicolas; ko se nato okrene, opazi, da je omahnil Fernand bled in trepetaje na svoj stol, dočim je jecljal Caderousse neko zdravico.

»Ah, da, moj ljubi gospod,« pravi Danglars, »zdi se mi, da je to ženitev, ki ne osreči celega sveta.«

»Mene spravi do obupa,« pravi Fernand.

»Vi torej ljubite Mercédo?«

»Obžujem jo!«

»Že dolgo časa?«

»Ljubim sem jo vedno, odkar se poznavam.«

»In vi ste tukaj in si rujete lase, mesto da iščete sredstvo, ki bi vam pomagalo? Ej vraga, nisem si mislil, da so ljudje vašega naroda navajeni nastopati na ta način.«

»Kaj hočete, da storim?« vpraša Fernand.

»Kaj vem jaz, ali je to moja stvar? Menim, da oboževalec gospodične Mercéde nisem jaz, ampak vi. Išcite, pravi evangelij, in najdete.«

»Sem že našel.«

»Kaj?«

»Hotel sem usmrtiti moža, toda žena mi je rekla, če se pripeti njenemu ženinu kaka nesreča, da se usmrti.«

»Bah, kaj takega se reče, pa ne izvrši.«

»Vi ne poznate Mercéde, gospod; kar je zapretila, to tudi izvrši.«

»Tepec!« zamrmra Danglars. »Kaj je na tem, če se ona usmrti, ali ne, samo če Dantes ne postane kapitan!«

»In predno umrje Mercedes,« nadaljuje Fernand z izrazom neomahljive odločnosti, »umrjem jaz.«

»To je ljubezen!« pravi Caderousse z vedno bolj pijanim glasom. »To je ljubezen, ali pa ne vem, kaj je ljubezen.«

»Glejte,« pravi Danglars. »zdite se mi vrl mladenič; in rad bi vam pomagal iz smole — naj me vzame vrag —, toda...«

»Da,« pravi Caderousse, »premislimo!«

»Moj ljubi,« mu odvrne Danglars, »tebe je pijanega tri četrt, izpij steklenico do dna, in pijan boš popolnoma! Pij in ne mešaj se v najin pogovor! K temu, kar hočeva midva, je treba proste glave.«

»Jaz pijan,« pravi Caderousse, »in kaj še! Še štiri take steklenice izpijem, ki niso večje od steklenic kolinske vode... Oče Pamfil, vina sem!«

In v dokaz svoje trditve vdari Caderousse s kozarcem ob mizo.

»Vi torej pravite, gospod?« vpraša Fernand, s pohlepno stjo pričakuje nadaljevanja prekinenega pogovora.

»Kaj sem rekel? Ne spominjam se več. Ta pijanec Caderousse je vzrok, da sem izgubil niti svojih mislij.«

»Pijanec, kolikor hočeš. Tem slabše za one, ki se boje vina; oni imajo hudobne misli in se boje, da jim jih izvabi vino iz srca.«

In Caderousse zapoje zadnji dve vrsti tedaj zelo priljubljene zdravice:

»Vsi hudobni pijejo vodo, to nam kaže veseljni potop.«

»Vi pravite, da bi mi radi pomagali iz smole,« nadaljuje Fernand; »toda, ste pristavili...«

»Da; toda, sem pristavil... da je konec naše nesreče, zadostuje, da se Dantes ne oženi z vašo ljubico, in zdi se mi, da je to mogoče prepričati, ne da bi moral Dantes umreti.«

pri političnih nasprotajih, Kristus pa o politiki ni ničesar učil, pač pa nasprotno; prednosti politikujočim popom tudi ni dal, ki se pa obnašajo, kakor bi imeli nebesa v zakup.

Toda oglejmo si omenjeno izjavo, s katero ni ovrget dopisnik niti ene trditve. Namesto odgovora na prvi dopis, v katerem je bilo dokazano, kakšen sovražnik narodove izomike in kakšen zviti ter zahrbtni politikujoči duhovnik je naš g. župnik, je napravil dopisnik nekak slavospev, v katerem ga slavi kot „za dušni in gmotni blagor prevnetega dušnega pastirja“. Da je za dušni blagor vnet, to je sploh njegova dolžnost, ni pa poklican za to, da meša z dušnim blagom, t. j. z verskimi rečmi čisto posvetne in politične. Pod gmotnim blagom je mislil dopisnik najbrže znano brezmejno farsko malho. G. župnik v šoli ni samo neumorno priden in vstrajen, kakor pravi dopisnik, reči se mora, da je prepreden in prevstrajen, ker gre čez svoje predpise, ko nevednim in nedolžnim šolskim otrokom vsiljuje klerikalne časopise, posebno „Bogoljuba“, „Domoljuba“ in „Prim. list“, kar je nedopustno; sploh pa gleda ta politikujoči nunc napraviti iz njemu izročene mladine vrle janičarje za klerikalno stvar. (Čas bi bil v resnici tudi v naši klerikalni Avstriji, kjer ima klerikalizem mnogo preveč šole v svojih krempljih, da bi se pojavil kak Combes!)

Temeljito se je bavila izjava z drugim dopisom, v katerem je govor o sezidanju nove cerkve.

Dopis, o katerem pravi omenjena zaupnica, da je nesramno popisovanje in podlo natolcevanje, imel je namen pokazati na eni strani, kako nesamostojen je marsikak kmet duhovniku nasproti, ker pred njim vse drugače govori, kakor drugod, na drugi pa, koliko denarja nagraja mrtva roka, koliko denarja se izda za nepotrebne stvari, med tem ko ga nedostaja za koristnejše namene. O sezidanju nove cerkve bi se sploh ničesar ne pisalo, ako bi sploh novo stavbo dopuščale gmotne razmere in bi bila v resnici taka potreba. Dopisnik, ki je baje ladjo cerkve zmeril na um, je pozabil pri vsej tankovestnosti povedati, da je cerkvi prizidana z ladjo enaka, če ne večja zakristija, kjer so postavljene tudi klopi. O lovu na testamente se z dopisnikom ne bom prekal, hvaležen sem mu za navedeni slučaj, kateri mi je bil neznan. Vsakemu je znano, kako lahko je pregovoriti posredno ali neposredno umirajočega, da zapusti ogromne svote za maše in druge enake ustanove, ker si misli s tem zadobiti nebesa in sploh odpuščanje vseh grehov, med tem ko v resnici ves ta denar duši sploh ničesar ne koristi, ker Bog v svoji neskončni pravičnosti itak sodi vse nepristransko po zaslugi vsakega; za maše in drugo zapuščeni denar pa je le priboljšek duhovnikom. Da mnogo ljudij iz strahu pred peklom zapuščata velike svote v navedene namene v prepričanju, da gre za njih izveličanje, za kar trpijo potem dediči, menda ni treba posebej omenjati.

Kar se tiče uspehov, ki se kažejo po dopisnikovem potrdilu pri vsem duhovnikovem dejanju, katero potrdilo polaga v usta starešin, bodi še končno omenjeno, da je eden teh uspehov najbrže ta, da bedi na Ljubeč cel kup klerikalnih listov za poneumnevanje ljudstva, drugi pa bi bil, da je večino starešin in občanarjev spravil v črni jarem klerikalizma, za kar je kot klerikalni agitator lahko ponosen. To bodi omenjeno na imenovano izjavo in s tem, ako je prišedemu drago, končujem.

X.

Iz Batuj. — Naš nunc ima zopet drugega organista. Vsak letni čas ima drugega; malo let je pri nas, pa je imel že od vseh vetrov organiste. On že dobro ve, kaj je v čast občin, kakor lansko leto ob času vojaških vaj. — Ob vsaki priliki, če le pride v dotiko s kakim občanarjem, ga praša, s kom drži, potem ga podučuje, kako da treba voliti pri prihodnjih volitvah; seveda hoče reči s tem, da se mora voliti njegove podrepnike, ter da pojdejo naši možje volit take poslance, da bodo hlapčevali goriškim Italijanom, našim najhujšim narodnim sovražnikom. On pridiga, da v naši županiji Batuje-Selo je mnogo brezverskih časnikov in pravi: kaj bo? Jaz tudi pravim: kaj bo? — ker malo je pravih duhovnikov, da bi živeli po veri! V prvi vrsti gledajo za komando in za svoj globoki žep. Prepoveduje napredne časnike in bi rad, da bi vsi čitali klerikalne, ki znajo dobro nuncce hvaliti in jih povišavati v tretje nebo. Pravi celo, da duhovnik mora biti povsodi, da Bog je povsodi. Kaj je že vse eno Bog ali duhovnik? O, Bog je stanoval v revnih hišicah, oni pa stanujejo v palačah in sedijo za dobro obloženimi mizami. Oni so kakor kokoši, ki zjutraj znese jajce, pa je potem celi dan prosta, da je in pije.

Če ne bo še miru, se zopet vidimo.

Občinar.

Domače in razne novice.

Odbor gor. žen. podružnice družbe sv. Cirila in Metoda priredi v krasni dvorani „Trgovskega doma“ 9. aprila t. l. dramatično zabavo družbi sv. C. in M. na korist.

Z ozirom na izvršeni namen nadejamo se prav obile udeležbe.

Za skupni blagor s skupnimi silami!

Odbor.

Uvrstitev davčnih zavezancev v davčne razrede za občo pridobitino. — Finančni minister je določil v smislu § 12. odstavek 7. zakona od 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220. dan 1. junija 1905. kot čas, do katerega se je smeti pri uvrstitvi davčnih zavezancev v davčne razrede za občo pridobitino v svrhu sestave družbenih kontingentov za 5. priredbeno dobo 1906./1907. ozirati na prirastke in odpadke davku podvrženih podjetij in opravil.

One davčne zavezance, ki žele enotno obdačenje podružnih zavodov skupno z glavnim podjetjem, se opozarja na določbo § 37.

odstavek 4. navedenega zakona, po katerem je take prošnje podati vsaj šest mesecev pred pričetkom dotične priredbene dobe pri finančni deželni oblasti.

Kadar se nahajajo zavodi, ki jih je enotno obdačiti, v raznih deželah, je vsaka dotičnih deželnih oblasti upravičena, da sprejema prošnje. — C. kr. finančno ravateljstvo.

Tudi v Koper ne! — Ministerski predsednik baron Gautsch je povedal laškim poslancom, da se reši vprašanje o laškem vseučilišču le rednim parlamentarnim putem ter da je Trst kot sedež laškega vseučilišča izključen. Zakonski načrt, kakor ga je predložil že Körber, navaja za sedež laškega vseučilišča Rovereto. V zadnjem času pa se imenuje po laških in nemških listih večkrat tudi Koper. Lahki seveda ostajajo na svojem stališču, da mora biti vseučilišče edinole v Trstu, ali kakor se da posneti po njihovi pisavi, bi se končno ne protivili Kopru. Saj je pa Koper tako blizu Trsta, da je vseučilišče potem tako rekoč v Trstu! — Slovenci smo vsi odločno proti temu, da bi se postavilo laško vseučilišče na sploh kam v primorske dežele — prostor mu je le na laških tleh na izključno laškem ozemlju, to pa je samo v južni Tirolski, in nikjeri drugodi.

O duhovskih plačah je zastokal „Prismojenec“ po svojem očetu „Slovencu“ tako milo, kakor da trpijo gospodje nunci žejo in lakoto ter so suhi kakor kobilice. Pa se morajo smejati „bravci“, ko jih farba „Prismojenec“, kako da so potrebni nunci zvišanja plač. Če bi se plače samo uredile, da bi dobivali redne dohodke, no, proti temu bi ne bilo kaj reči; ali seveda bi morale v takem slučaju odpasti vse razne pristojbine, katere uživajo poleg plače. Tega pa ne bo, marveč tu gre za veliko povišanje duhovskih plač in nič drugega. Kdo pa bo plačeval vse to? I kdo drugi, če ne davkoplačevalec. — S tem, da se „Prismojenec“ tako peha za duhovniške plače, dokazuje z nova, da mu ni nič mar za kmeta, ampak le za gospoda v farožu. „Prismojenec“ je farovski list, in če ukaže: Kmet, odpri mošnjoček pa sezi globoko vanj! — se mora to zgoditi, niti zagodnjati ne sme ubogi kmetič. — Vsak, kdor ima srce za davkoplačevalca, kdor zna presoditi, kaj je prav in kaj ni prav, mora reči, da je naravnost škandal, zviševati duhovskemu stanu plače, ko drugi stanovi ali komaj izhajajo ali celo glad trpijo! — Proč s takimi poslanci, ki nimajo drugega dela nego poviševati plače duhovnikom, in ki kmeta poznajo le takrat, kadar je treba voliti!

„Prismojenec“ pa bi storil boljše delo, če bi ne pisal o plačah duhovnikov, katerim se že tako dobro godi, kakor nijednemu drugemu po vaseh; naj bi poročal rajši svojim „bravcem“ o tolovajstvu v Knežaku, o furlanskem Fridolinu v Gradišču itd. To je podučno berilo — ne pa plače gospodov nunccev!

Državna podpora za olajšavo bede. — Državni zbor je dovolil za olajšavo bede 15 milijonov

državne podpore. Od te svote se je nakazalo namestništvu v Trstu 400.000 K.

Razstava oblik in čevljarskih izdelkov iz tečajev, katere je preskrbelo društvo za pospeševanje obrti, se odprla v nedeljo. Odprta ostane razstava do prihodnje nedelje 26. t. m., in sicer vsaki dan od 10. dop. do 5. pop.

Trg sv. Mihihila v četrtek je bil prinesel dosti življenja in vrvenja v mestne ulice in trge, zlasti dopoldne. Ta trg je trajal večasih, kakor nekateri drugi, 8 dni; ali sedaj se opravi vse v enem poldnevu.

„Italianita“ Gorice. — Mladenči, ki so bili letos iz mesta potrjeni k vojakom ter se smatrajo za Lahe, imajo primke: Rozman, Kumar, Mozetič, Bobič, Makuc, Kosar, Tomšič, Kolenc, Jug, Šušmelj, Medvešek, Batič, Podberšič, Gerlevec, Petrevčič, Musič, Bizjak, Mavrenčič. Ti primki najboljše dokazujejo, kako je v resnici z „italianita“ mesta Gorice!

Zaplenjene ribe. — Tržni komisar je zaplenil na tukajšnjem ribjem trgu v sredo 120 kilogramov rib. 5 prodajalcev rib je radi tega ovadenih pristojni oblasti.

Vojašnica za kavalirjo. — Občinski svet goriški je imenoval komisijo, katera ima nalogo poskrbeti za kavalirjo potreben prostor, da se postavi na njem vojašnica. Ponujenih je več zemljišč.

Žaloval je za svojo živo ženo, da bi se poročil z drugo? — Škandal med tukajšnjimi Lahi. — V tukajšnjih laških listih je priobčil neki Giov. Batta Pasiani zanimivo „Poslano“, iz katerega je razvidno, da se je ženil Pietro Massari, zastopnik trdnice Reininghaus v Gradcu, z njegovo hčerjo, čeprav žena Massarijeva še živi. Da živi, je dokazano uradno. Pasiani pravi, da je Massari pred 14 meseci žaloval za svojo ženo, kakor da je umrla, seveda le s tem namenom, da se more poročiti z njegovo hčerjo. Od žene je Massari sodnijsko ločen. Pasiani in Massari sta se radi tega kofutala javno v gledališčni kavarni. Massari pa priobčuje na to „Poslano“, v katerem trdi, da se mu je bila sporočila z Dunaja smrt žene na tak način, da je moral verjeti, da je mrtva. Njega da torej ne zadene nikaka krivda.

Vojaške vaje v bližini mesta se bodo vršile drugi teden na dan, ki se še določi za to. Med vajami bodo tudi streljali iz topov na gradu. To se naznanja že naprej, da se ne bode prebivalstvo po nepotrebnem plašilo.

V Ločniku nočejo pripoznati domovinske pravice celi vrsti Slovencev, dasi jim ta pritiče. Bojijo se namreč, kakor kričijo po listih, da bi se Ločnik raznarodil ter postal preveč slovenski! — Ali domovinsko pravico bodo morali končno prizadeti Slovencem le pripoznati, čeprav se sedaj branijo na vse kriplje!

Klesarji in kamnolomci v Nabrežini, lastniki Wildjevih kamnolomov. — Veleindustrijalec Wildi je prepustil zasnovani produktivni zadrugi klesarjev in kamnolomcev svoje podjetje v Nabrežini „Cava romana“ ter kamnolom v Re- (Dalje v prilogi.)

»Samo smrt ju more ločiti,« pravi Fernand.

»Ti blebetaš kakor sraka, prijatelj moj,« pravi Caderousse, »in Danglars, ki je zviti in prekanjen, ti dokaže, da nimaš prav. Dokaži, Danglars, kar sem rekel; povej mu, da Dantesu ni treba umreti; sicer bi bilo pa zelo žalostno, če bi umrl, kajti Dantes je dober dečko; jaz ga ljubim, Dantes. Na tvoje zdravje, Dantes!«

Fernand nestrpno vstane.

»Pustite ga govoriti,« pravi Danglars, pridržuje mladega moža, »sicer ima kljub svoji pijanosti deloma prav; odsotnost je prav toliko kakor smrt, in pomislite: če bi bili med Edmondom in Mercedeso zidovi ječe, bi ju ločili ti prav tako kakor kamen na njenem grobu.«

»Da, toda glede ječe je stvar ta,« pravi Caderousse, ki se je opríjemal pogovora še s poslednjimi ostanki svojega razuma, »če pride človek iz ječe in se imenuje Edmond Dantes, da se maščuje.«

»Kaj zato?« zamrmra Fernand.

»Sicer pa,« nadaljuje Caderousse, »zakaj naj bi prišel Dantes v ječo? Saj ni niti kradel, niti ubijal.«

»Molči!« pravi Danglars.

»Ne, jaz nočem molčati,« pravi Caderousse. Vedeti hočem, zakaj naj bi prišel Dantes v ječo. Jaz imam Dantesa rad. Na tvoje zdravje, Dantes!«

In zopet izpije kozarec vina.

Danglars opazuje v steklenih krojačevih očeh napredovanje pijanosti ter reče na to, obrnivši se k Fernandu:

»Ali torej razumete, da taka smrt ni potrebna?«

»Ne, gotovo ne, če bi imeli, kakor pravite vi, sredstvo, da bi spravili Dantesa v ječo. Toda to sredstvo, ali veste za isto?«

»Po dobrem iskanju,« pravi Danglars, »bi je bilo možno najti. Toda,« nadaljuje, »kakšen vrag me moti, da se pečam s to zadevo; saj me vse skupaj nič ne briga.«

»Ne vem, ali vas kaj briga ali ne,« pravi Fernand in zgrabi njegovo roko, »toda kar vem, je to, da imate vzrok, osebno sovražiti Dantesa. Kdor sovraži osebno, se ne moti v čutih drugih.«

»Jaz? Vzrok sovražiti Dantesa? Nobenega, pri moji duši! Videl sem vas tako nesrečnega in vaša nesreča me je ganila, to je vse. Če pa menite, da delam za svojo korist, z Bogom, prijatelj, in glejte, da vredite zadevo sami!«

In Danglars napravi, kakor da hoče oditi.

»Ne, ne,« pravi Fernand in ga vleče nazaj, »ostanite! Meni je končno pač malo na tem, če vi Dantesa sovražite ali ljubite; jaz ga sovražim, to priznavam glasno. Povejte mi sredstvo, in jaz je vporabim, seveda, če to ni smrt; kajti če umre Dantes, se hoče Mercedes usmrtiti.«

Caderousse dvigne glavo, ki mu je omahnila na mizo, ter reče, zroč Fernanda in Danglarsa s težkimi, steklenimi očmi:

»Dantesa umoriti! Kdo govori o tem, da bi umoril Dantesa? Jaz ne pripustim, da bi ga umoril: on je moj prijatelj. Danes zjutraj mi je ponudil, da bi delil z menoj svoj denar, kakor sem jaz delil svojega z njim. Jaz Dantesa ne pustim umoriti.«

»In kdo govori o tem, da ga umori, tepec!« odvrne Danglars. »Gre ga priprosto šalo. Pij na njegovo zdravje,« pristavi ter napolni Caderousseov kozarec, »in bodimo mirni!«

»Da, da, na Dantesovo zdravje!« pravi Caderousse in izprazni svoj kozarec, »na njegovo zdravje!... na njegovo zdravje!... zdravje!«

»Toda sredstvo... sredstvo?« pravi Fernand.

»Vi torej niste našli še nobenega?«

»Ne, to ste prevzeli vi.«

»Res je,« pravi Danglars, »Francozje so iznajdljivejši kakor Španci.«

»Torej najdite sredstvo!« pravi Fernand nestrpno.

»Natakar,« pravi Danglars, »pero, črnilo in papir!«

»Pero, črnilo in papir!« zamrmra Fernand.

»Da, pero, črnilo in papir, to so moja orodja; in brez svojih orodij ne morem storiti ničesar.«

»Pero, črnilo in papir!« zakliče Fernand.

Natakar prinese papir, črnilo in pero ter jih položi na mizo v uti.

»Ej, če pomisli človek,« pravi Caderousse, položivši svoje roke na papir, »da je s tem mogoče usmrtiti človeka bolj gotovo, kakor če bi ga pričakal v najbolj gostem grmovju! Vedno sem imel večji strah pred peresom, črnilom in papirjem, kakor pa pred meči ali pištolami.«

»Pišček še vedno ni tako pijan, kakor je videti,« pravi Danglars. »Nalijte mu vendar pijače, Fernand!«

Fernand napolni vnovič Caderousseov kozarec, ta ta dvigne svojo roko s papirja ter seže po kozarcu. Katalonec ga opazuje, dokler Caderousse, skoro premagan po tem novem napadu, ne postavi, ali boljše spusti svojega kozarca na mizo.

»Torej?« pravi Katalonec, vidé, da je po tem kozarcu prišel izginjati zadnji ostanek Caderousseovega razuma.

»Torej, rekel sem,« odvrne Danglars, »če bi na primer naznanil kdo Dantesa po njegovem potovanju, na katerem je stopil na suho v Neapolju in na Elbi, kraljevemu prokuratorju za agenta Bonapartistov...«

»Jaz ga naznanim, jaz!« pravi mladi mož živahno.

»Da, toda tedaj morate podpisati svojo izjavo, kajti z onim, katerega obtožite, vas pripeljejo skupaj. Jaz vam preskrbim dokaz za vašo tožbo, to vem predobro, toda Dantes ne ostane v ječi. Nekega dne jo zapusti, in onega dne, ko jo zapusti, gorje onemu, ki ga je spravil notri!«

»O, jaz si želim samo jednega,« pravi Fernand, »namreč, da si poišče mene in prične z menoj prepir!«

»Da, toda Mercedes, Mercedes, ki vas bode sovražila, če skrivite njenemu ljubljenu Edmondu le las na glavi!«

»To je res,« pravi Fernand.

»Ne, ne,« odvrne Danglars, »če se odloči človek za kaj takega, tedaj more, vidite, vzeti pero, kakor zdajle jaz, je

pentabru. Prepustil je zadruzi to podjetje za 300.000 K; sam ostane udeležen s 25.000 K. Ostali znesek se razdeli na 6 letnih obrokov po 45.000 K. Deleži bodo po 100 K. Delavci bodo puščali od svojega zaslužka v blagajni po 2 K vsakih 14 dni, torej vsaki 48 K na leto, da poplača delež 100 K. Dela bo, kakor se sodi, za 1000 delavcev; tako bi bili kriti obroki, ki se imajo plačati Wildiju, s 45.000 K na leto.

Protiglas pa pravi: Gospodarji trdijo, da je bil ravno G. Wildi isti, ki je pred določitvijo tarife najslabše plačeval delavce. Z oddajo kamenolomov da je Wildi napravil kupčijo v svojem lastnem interesu. Kamenoloma na Nabrežini in na Repnentabru sta lastnina občin, in je torej Wildi odstopil delavcem za 300.000 kron zakup kamenolomov, za katere je plačeval najemnino 2000 kron. Oni delavci, ki imajo kaj svojega, se niso hoteli udeležiti na tej kupčiji in so jo vsprejeli le oni, ki nič ne posedujejo. Mnogi delavci, ki so delali v „rinskem kamenolomu“, so se povrnil na delo k starim gospodarjem. Dalje trdijo gospodarji, da je Wildi vse mogoče poskušal skozi dve leti, da bi bili gospodarji kupili oni zakup rimskega kamenoloma za — 140.000 kron. Iste je sicer, da je sedaj oddal tudi zakup kamenoloma v Repnentabru. Ker pa zakup tega poslednjega ni vreden več nego 10.000 kron, izhaja iz tega, da Wildi dobi od delavcev 150.000 kron več nego je zahteval od drugih lastnikov kamenolomov!

Posledica influence. — 33 letni Al. Jerkič v Dobravljah je bil pretekli mesec obolen močno na influence. Ko jo največ trpel, je izvedel, da mu je oče padel z voza po nesreči ter se poškodoval. To je tako vplivalo na sina, da se je začel nekako čudno obnašati, in hali so se, da se zmeša. Influence ga je končno zapustila, ali revež je ostal zmešan; končno so ga morali pripeljati v Gorico k usmiljenim bratom. To je že drugi slučaj, da je nastopila kot posledica influence blaznost.

V laški Videm je bil pobegnil vojak 97. pešp. v Trstu Ig. Moimas iz Tržiča. Na pustni torek je imel dopust ter se je veselil doma. Drugo jutro mu ni dišalo iti v Trst, marveč se je preoblekel ter šel čez mejo v Videm. Denarja je imel precej, zato je živel nekaj časa dobro, ali ko je zmanjkalo, se mu je zdelo, da ni drugače nego da se treba vrniti. In vrnil se je žalosten ter šel v spremstvu svojega očeta še bolj žalosten v Trst v vojašnico.

Umrli je v tukajšnji bolnišnici usmiljenih bratov J. Štrukelj, o katerem smo poročali, da je bil v nekem pretepu zaboden v hrbet ter so bila ranjena tudi pljuča. Daje se je oglašil za bolnišnico šele potem, ko je že močno trpel; bilo je prepozno.

Uboga mati! — Neka neznana slabo opravljena ženska je bila prišla te dni z detetom par mesecev starim do ljudske šole v ulici Sv. Ivana. Šla je v vežo ter postavila dete za vrata v kot, potem je hotela zbežati. Ali tu

jo je zapazila hišnica ter zaupila nad njo, kaj da dela. Ženska se je prestrašila, in na vprašanje, kdo je oče otroka, je odgovorila, da ne more tega povedati, da je prestrašeno. Potem je vrela otroka ter odšla naglo.

Novočenje v Gorici. — V sredo je pričelo novočenje za okolico. Prišlo je 160 mladeničev; od teh so jih potrdili k liniji 58, v nadomestno rezervo 14, skupaj torej 72. Po občinah: iz Št. Petra 14, iz Grgarja 14, iz Renč 30, iz Opatjegasela 14 (med njimi 1 enoletni prostovoljec.)

V četrtek je prišlo nabornikov 183. Potrdili so jih k liniji 49, v nadom. rezervo 9; skupaj 58. Po občinah: iz Solkana 21, (en enoletni prostovoljec), iz Podgore 27, iz Št. Ferjana 10.

V petek je prišlo nabornikov 163. Potrdili so jih k liniji 38, v nadom. rezervo 7; skupaj 45. Po občinah: iz Ločnika 12, iz Vrtojbe 6, iz Oseka 4, iz Šempasa 7, iz Ozeļjana 5, iz Trnovske občine 11.

Otvoritev nove železnice. — Uprava državnih železnic namerava 1. sept. 1905. otvoriti promet na progi Schwarzbach-Gastein, na progi Klaus-Windisch-Garstein-Selzthal 1. oktobra 1905., na črti Celovec-Rožna dolina-Jesenice-Trst 1. novembra 1905. Proga (predor) Jesenice-Rožna dolina bo otvorena začetkom junija 1906., kakor tudi postranska proga Beljak-Rožna dolina.

Prihodnji izpiti za učne usposobljenosti za ljudske in meščanske šole se prične pred izpraševalno komisijo v Kopru dne 8. maja ob osmih zjutraj. Rok za vlaganje prošelj poteče dne 22. aprila.

Nov škandal iz poljedelskega ministerstva. — Poljedelsko min. je dovolilo „Zadružni zvezi“, to je zvezi furovskih „gospodarskih“ društev na Kranjskem podpora 10.000 K v svrhu pokritja upravnih in revizijskih stroškov za leto 1904. — To je nov škandal! Tako se podpira sleparsko klerikalno gospodarstvo z žulji ubogega davkoplačevalca!

Pelideset kron je izgubil Edvar! V rē on iz Dobravelj, p. Cesta, dne 16. t. m. (na smenij sv. Hilarija) na Živinskem trgu v Gorici. Kdor je našel, naj se oglasi na tukajšnji policiji ali naj sporoči gorilmenovanemu naravnost.

Krojaski pomočnik Anton Uglešič pri Poveraju je vznjval v mestu splošno občudovanje, ker je izredno velik človek; tako velikega moža ni v Gorici. Tega Uglešiča je sedaj prišla policija, ker je kradel svojemu gospodarju razne reči iz prodajalnice in delavnice. Ko so preiskali njegovo stanovanje na Travniku, so našli tam raznega ukradenega blaga: obleke, kravat itd. v vrednosti kakih 400 K. Uglešič je bil tudi prodal dvema družinama nekaj blaga, katero so tudi nesli na policijo; to se je zgodilo pri družini Ušaj v ulici Bosco in Collazio v ulici Korenski. Prodajalki Guanin v ulici Korenski je bil ukradel 2 židani ruti, kateri so tudi zaplenili. Na sled mu je prišel redar Kumar, ki je izvedel na Kornu od dveh žensk,

da je dal Uglešič salonsko obleko trgovcu z vinom Perisuttiju. Redar je šel k Poveraju ter ga vprašal, če mu ne zmanjkuje blaga; ta je povedal, da opaža že nekaj časa, da manjkajo nekatere reči. Uglešič je tajil, udal se je le za salonsko obleko; rekel je, da jo je vzel nekoč, ko je bil pijan. Uglešič je rodom Dalmatinec, 36 let star, ter je bil že iz Trsta izgnan. Sedaj čaka v zaporu razprave.

Izpred sodnje. — 62 letni A. Bertolin je zapleten v znane tatvine Manfredinjeve. Ko so gradili poslopje za trgovsko in obrtno zbornico v Gorici, si je bil Manfredini prisvojil dog za K 119-28. Bertolin jih je spravil k mizarju Batiču, kateremu jih je Manfredini prodal. Bertolin pravi, da je nedolžen, da je bil podložen Manfrediniju, in kakor mu je ta ukazal, tako je moral storiti. On ni nič vedel, kaj je z dogani, storil je le po ukazu. Za to ni dobil nič, le Batič mu je dal kozarec vina. Bertolin je bil oproščen obtožbe.

26letni Franc Vavpotič je delal pri železnici v Grahovem. Pri neki priliki je odprl zaprti kovčeg svojega tovariša Fr. Staveca ter mu vzel iz njega 40 K v denarju in prstan, vreden 7 K. Vavpotič je obstal tatvino, in ker ima na vesti že druge, je bil kaznovan na 7 mesecev težke ječe s postom na mesec in v povrnitev škode.

V kavarni „Aurora“ na Kornu je bilo prišlo do prepira med gosti in gospodarjem, ker se niso hoteli odstraniti iz kavarne, ko je hotel zapreti. V preiskavi je trdil natakhar Louvier, da je neki Jos. Kamenšek udaril gospodarja ter ga vrgel na tla, pozneje pa je odtegnil to svojo trditve. Prisodili so mu mesec dni ječe.

„Corrierova“ neslanost. — Tako neslanega lista, kakor je goriški „Corriere“, ni med laškimi listi. Listič životari in nima nikake veljave. Da bi vendar kaj veljal vsaj od časa do časa, malo pohujška proti Slovence — ali tudi za to se nikdo ne zmeni. Ko je videla „Corrierova“ židinja slovenski trak na krsti Sokola Terglava ter deputacijo ljubljanskega Sokola, jo je hotel hudič vzeti, habše se je zlagalo, da so napravili Slovenci v Gorici demonstracijo s pogrebom! Mi častimo svoje mrtve po svoje, in jih bomo, pa če skoči „Corrierovka“ iz kože! — Ker je bil slovenski trak na vozu pri pogrebu sedmošola Cotiča, ter so dijaki peli slovensko, je bi o začelo zopet goreti v zvonlani strehi „Corrierovi“. Zopet govora o demonstraciji! V Gorici kaj takega! Strašno! Oglasil se je še neki drugi modrijan v „Corrieru“ ter izrekel sodbo, da bi se bili morali Lahi odstraniti od pogreba, ko so zagledali „ruske“ znake na mrtvaškem vozu! — Lista „Corriera“ ne smatra nikdo resnim, zato pa bi bilo odveč, polemizirati s takimi ljudmi! Preizkuso bi bilo! Nam popolnoma zadostuje, da pametni Lahi se ne strinjajo s tako pisavo. Če pa kakemu irecentovčku ni prav, pa naj se postavi na glavo sredi Travnika, morda mu odleže. Nam popolnoma zadostuje, da so šli Lahi za pogrebom

Cotičevim, zgrazal se ni nikdo, ker se ni imel nad čim! Mi se ne spodtikamo nad laškimi pogrebi, pametni Lahi ne nad našimi. In tako je prav!

Pevsko in glasbeno društvo opozarja svoje pevce in pevke na skupno vajo, ki bo drevi v društvenih prostorih. Prosi se, da pride vsakdo točno ob 8. uri.

„Glasbena Matica“ iz Ljubljane priredi 25. in 26. t. m. v Trstu koncert. Iz Ljubljane bo vozil tem povodom v Trst poseben vlak.

Nesreča na nesrečo. — Neki 19 letni Leopold Gabršček, doma pri Sv. Luciji, je delal pri železnici. Padel je bil tako nesrečno, da si je poškodoval obe nogi. Radi tega je ležal 18 dni v bolnišnici v Tolminu. Ko se je vrnil na delo, ga je zadela nova nesreča; padel mu je težek kamen na desno nogo ter mu jo tako poškodoval, da je moral v Gorico v bolnišnico.

Pred sodniki je stal Franc Peternel z Grahovega, obtožen goljufije. Našel je bil 160 K, katere je izgubil Jos. Krivec, pa jih ni vrnil. Prisodili so mu 5 mesecev ječe.

Miha Turel iz Mirna se je zoperstavljal občinskemu redarju in orožnikom, ko se je hotelo razpodi nekatere razgrajče. Dobil je 7 mesecev ječe.

V Ušniku so rekli hiši krčmarja Rušiča „hudičeva hiša“. Nekoč so šli tam mimo M. Kenda, Mrakič in A. Šular. Eden izmed njih vpraša, če je ta tista hiša, kateri se pravi hudičeva. To je tako razjezilo Rušičevega sina, da je vse tri s polenom pretepel. Obsojen je bil na 7 mesecev ječe.

Deček ponesrečil. — 12 letni deček Al. Černigoj je prišel v Vidmarjevi žagi v Lokaven preblizu stroja, ki ga je zavrtel ter močno poškodoval po telesu; zlomljeno ima tudi levo roko in nogo. Prenesli so ga v goriško bolnišnico.

Odprli lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Girioncoli-Pontoni.

Lepe in cene preproge in zavese. — Tovarna preprog Grendi na Dunaju I. razpošilja zastoj in franko svoj najnovejši v naravnih barvah izdelan krasen katalog.

Protin

revmatične

bolezni

jedino le z

Zoltánovim mazilom.

Steklenica 2 kroni.

Se dobiva v vseh lekarnah.

Poštna razpošiljatev: **lekarna Zoltán,** Budimpešta.

omočiti in pisati z levico sledečo majhno obtožbo, da se ne spozna pisava.

In Danglars vzame pero, kakor je rekel, v svojo levico, in piše tako, da nima ta pisava z njegovo običajno popolnoma nikake sličnosti; popisani papir da Fernandu in ta prečita polglasno sledeče vrste:

»Priatelj prestola in vere obvešča gospoda kraljevega prokuratorja, da je dobil Edmond Dantes, krmar „Faraona“, ki se je vrnil danes zjutraj iz Smirne ter obiskal med potom Neapoli in Porto-Ferrajo, od Murata pismo za uzurpatorja in od uzurpatorja pismo za bonapartistični komite v Parisu.

»Dokaz njegovega zločina se dobi, ko bode zaprt, kajti to pismo se najde pri njem, pri njegovem očetu ali pa v njegovi kabini na „Faraonu“.

»Tako, na dobro srečo, nadaljuje Danglars; »tako bi bila vaša osveta pametna, kajti na ta način ne more pasti slutnja na vas, in stvar pojde čisto sama od sebe! Ne preostaja nič drugega, nego zviti pismo skupaj, kakor storim to zdajle jaz, in napisati nanj: »Gospodu kraljevemu prokuratorju.« To bi bilo vse.

In z veseljem napravi Danglars naslov.

»Da, s tem bi bilo storjeno,« vsklikne Caderousse, ki je s poslednjim naporom svojega razuma sledil čitanju pisma ter instinktivno slutil, kakšno nesrečo more prozročiti tako pismo.

»da, s tem bi bilo storjeno vse, toda to bi bila podlost!«

In s svojo roko seže po pismu.

»Vse, kar govorim in delam,« pravi Danglars in ga sune nazaj, »je tudi samo šala, in jaz sem prvi, ki bi bil žalosten, če bi se kaj pripetilo Dantesu, temu dobremu Dantesu! Poglej vendar...«

In Danglars vzame pismo, je zmečka in vrže v kot ute.

»Da, tako je prav,« pravi Caderousse. Dantes je moj prijatelj, in jaz ne pripustim, da bi se mu storilo kaj žalega.

»Ej, vraga, kdo pa je vendar mislil na to, storiti mu kaj žalega! Niti jaz, niti Fernand,« pravi Danglars in vstane, opa-

zuje mladega moža, ki je ostal na stolu in čuval s hudobnim pogledom papir, vržen v kot.

»Torej,« odvrne Caderousse, »daj prinesiti še vina: jaz hočem piti na zdravje Edmonda in lepe Mercedes!«

»Ti si pil že itak preveč, pijanec,« pravi Danglars, »in če hočeš nadaljevati tako, bodeš moral spati tukaj, ker se že zdaj ne moreš več držati na nogah!«

»Jaz?« pravi Caderousse, vstajaje z abotnostjo pijanca. »Jaz da se več ne morem držati na nogah? Stavim, da pridem v najvišji zvonik, ne da bi se opotekel!«

»Naj bode torej,« pravi Danglars, jaz stavo sprejemem, toda za jutri. Danes je čas, da greva domov; daj mi torej svojo roko, in pojdiva!

»Pojdiva,« pravi Caderousse; »toda k temu mi ni treba tvoje roke. Ali greš z nama, Fernand? Ali greš z nama v Marseille?«

»Ne,« pravi Fernand, »jaz se vrnem h Kataloncem.«

»Ti nimaš prav, pojdi z nama v Marseille, pojdi!«

»V Marseilleu nimam ničesar opraviti in ne maram iti tja.«

»Kako praviš? Ti nočeš, človeče? Tudi prav, vsakemu svojo prostost; pojdi, Danglars, in pustiva gospoda Fernanda, naj gre h Kataloncem, ker se mu že poljubi tako.«

Danglars izrabi ta trenotek Caderousseove popustljivosti, da ga spravi na pot v Marseille. Samo da ne gre po prejšnjem potu, ampak proti vratom svetega Viktorja. Visé na njegovi roki in opotekaje se, mu sledi Caderousse.

Ko napravita kakih dvajset korakov, se Danglars obrne in vidi Fernanda, kako plane po zmečkanem papirju in ga vtakne v žep, na kar zapusti uto in krene proti Pillonski strani.

»Ej, vidiš vendar,« pravi Caderousse, »nalagal je naju; rekel je, da se vrne h Kataloncem, pa gre proti mestu! Hola, Fernand! Ti se motiš, dečko!«

»Ti si, ki vidiš slabo,« pravi Danglars. »On gre čisto prav po cesti proti stari bolnišnici.«

»Res?« pravi Caderousse. »Vraga, prisegel bi bil, da gre na desno. Res, vino je izdajica.«

»Naprej, naprej!« pravi Danglars in pristavi tiho: »Menim, da se je stvar pričela razvijati in ji moram samo še pustiti prosto pot.«

V.

Zaroka.

Drugi dan je bilo krasno vreme. Solnce je izšlo jasno in svitlo, in njegovi prvi skrlatasti žarki so oblili penaste valove z rubinasto barvo.

V prvem nastropju biše z uto, katero smo že spoznali, je bila pripravljena pojedina. V veliki dvorani, ki jo je razsvetljevalo pet ali šest oken, nad katerimi so se bliščala imena velikih mest Francije, je bila pogrnjena miza.

Dasi je bila pojedina naročena šele za opoludne, je vendar že od enajstih dopoludne polnila galerijo množica zvedavih šetalcev. Bili so to mornarji „Faraona“ in nekaj vojakov, Dantesovih prijateljev. Vsi so bili oblečeni praznično, da bi počastili zaročenca. Med temi že zbranimi gosti se je govorilo, da počastita zaročno pojedino svojega krmarja s svojo prisotnostjo tudi lastnika „Faraona“. Toda to je bila po njihovem mnenju za Dantesa tako velika čast, da ni mogel temu nihče prav verjeti. Vendar je potrdil to vest Danglars, ki je prišel s Caderousseom. Govoril je zjutraj z gospodom Morrelom, in ta mu je povedal, da se udeleži gostije pri očetu Pamfilu.

Res se pojavi nekaj minut pozneje v dvorani gospod Morrel, in pomorščaki „Faraona“ ga pozdravijo s soglasnim hurá. Prisotnost gospodarja pri tem slavlju je bila za nje potrdilo govorice, razširjene že tudi med njimi, da postane Dantes kapitan; in ker je bil ta na ladiji zelo priljubljen, so se zahvalili vrli ljudje gospodarju na ta način, da je soglašala to pot njegova volitev z njihovimi željami. Komaj je vstopil gospod Morrel, že odpošljejo soglasno Danglarsa in Caderoussea na-

Vojna med Rusi in Japonci.

Poraz na višje povelje?
Pariški dopisnik „Standarda“ poroča: Iz dobrega vira doznajem, da je Kuropatkin 8. t. m. brzojavno naznanil svoj namen, da se boče umakniti v Tielin. Vojni svet v Carskem selu mu je pa zapovedal, naj se spusti v bitko.

Ruski vojni svet o porazu.
Vojni svet, ki se je vršil pod carjevim predstvom v Carskem selu, je dognal, da je glavni vzrok premalo poznanje sovražnika. Nadalje se je konstatiralo, da Kuropatkin ni naredil nikakih odredb, da se živež, puške in strelivo prepelje v Harbin.

Rusi severno od Tielinga.
Dopisnik lista „Novoje Vremja“ poroča: Ker so ruske čete zapustile Tieling ter se podale v pozicije severno od Tielinga, je tukaj pričakovati hude bitke.

O bitki pri Mukdenu.
V visokih vojaških krogih se občuduje, kako lepo in v redu so se umaknili Rusi iz Mukdenu. Bitka je bila strašna ter je trajala 10 dni. Po moderni vojaški znanosti se smatra za nemogoče, da bi mogla kaka bitka trajati po več dni. Sodilo se je, da nijedna armada na svetu bi ne mogla zdržati več nego od jutra do večera v bitki, ko grme venomer topovi ter se neprestano strelja iz pušek. Ali v bitki pri Mukdenu je trajalo to 10 dni sredi hude zime. Glad, pomanjkanje in neznanjski štrpaci so spremenili ljudi v živali, ki porabijo vse svoje moči, kadar zadenejo druga ob drugo. Kri je tekla v potokih dobesedno vzeto, udje teles so letali po zraku, zlasti strašen je bil boj z bajoneti. Ko se je nagnila vojna sreča na japonsko stran, je bilo pričakovati, da se spustijo v Rusi v brezupen beg ter se zgubijo v malih četah narazen, katere potolčejo Japonci ali pa poginejo na mrzlih mandžurskih poljanah. Toda to se ni zgodilo. V polkih Rusov, ki so toliko trpeli, je bilo še zadosti moralne moči in discipline, da so se začeli umikati po teh strašnih dneh v precejšnjem redu. Ko je bil tepen Napoleon dne 18. jun. 1815. pri Belle-Alliance po 6 urnem borenju z Wellingtonom in Blücherjem ter se jih je pričelo zasledovati, se je razpršila vojne vajena francoska armada ter se poizgubila. Avstrijci so se pri Kraljevemgradu dobro držali, ali ko se je začela sreča nagibati na prusko stran, so se spustili v beg, kamorkoli je kdo mogel bežati. Tako se je godilo Prusom pri Jeni, Francozom pri Sedanu. Skoro nadčloveška naloga je vzdržati red in disciplino, ako sovražnik prodira ter strelja na poraženo armado. Ruska armada pa je prestala to najtežjo preskušnjo, ki se more naložiti vojaku, na najlepši način.

O bitki pri Mukdenu
poroča „Novoje Vremja“ med drugim: Zjutraj 9. t. m. se je posrečilo Kuropatkinu potisniti sovražnika proti zapadu in očistiti zapadno stran železniške proge Japoncev. Japonci pa so izkoristili vihar, ki je naši armadi podil oblake prahu in peska v obraz ter predrli našo bojno vrsto med prvim in četrtem armadnim korom. Umikajočim se korom pomagati, jim poslali kakoršnjakoli voj na pomoč, je bilo fizično nemogoče, zbog tega se je ob 9. uri zvečer izdalo povelje za splošno umikanje na Tielinske pozicije. Po štirih cestah, tla, celo po polju se je pomikal tren v dolgi vrsti proti Tielinu. Del trena in nekaj topov smo morali pustiti na bojišču. Kuropatkin je sam poveljeval zadnjim vojem in tako spretno zadrževal sovražnika, da se je umikanje z malimi izjemami povsem posrečilo. Vse vagonne in lokomotive smo srečno spravili iz Mukdenu. V Mukdenu smo pustili z zdravniškim osebjem vred 1500 težko ranjenih, med katerim je bilo tudi več sto Japoncev. Na potu v Tielin in v Mukdenu smo sežgali vse zaloge, poslopja, sploh vse, kar bi moglo koristiti sovražniku. V bližini Tielina je sedaj vse živo vojakov, konj, vozov itd. Zadnji voji so od Tielina oddaljeni še kakih 40 verst. Izgube na obeh straneh dosega po skromni cenitvi 200.000 mož. Naš poraz pri Mukdenu je zakrivilo več okolnosti, izmed katerih je najvažnejša ta, da je nam bil nezadostno znan sovražnik in da nismo bili poučeni o številnosti njegove armade, ki je po mojem mnenju daleko presegala naša domnevanja.

Kuropatkin odpoklican?
Razni listi donesajo iz Petrograda vest, da je Kuropatkin že odpoklican, njegov naslednik je veliki knez Nikolaj Nikolajevič, njegov vojaški svetovalec pa bo general Sahomlinov. Šef generalnega štaba ostane general Saharov.

Koliko zahteva Japonska vojne odškodnine?
Ko se je govorilo zadnjič o mirovni pogajanjih, se je posebno povdarjala vojna odškodnina. Po zavzetju Liaojanga je določila Japonska za slučaj, da bi se sklenil mir, odškodnino na 100 milijonov funtov, sedaj pa bi zahtevala 150 milijonov funtov, to je 3600 milijonov kron. V slučaju, da bi sedaj res prišlo do mira, bi bila baje Francija pripravljena, preskrbeti Rusiji za to potrebno posojilo.

Nova ruska mobilizacija.
Iz Carskega sela se poroča, da od garde odide na bojišče druga pehotna divizija, druga konjeniška divizija, druga artiljerijska brigada, jahajoča artiljerija ter ena strelska brigada. Skupno bo mobilizovanih 400.000 mož. Te dni je car sprejel generala Dragomirova ter se dolgo razgovarjal z njim o vojnih zadevah. Šef nove armade bo baje general Gripenberg.

Vojne sile pri Mukdenu.
Poroča se, da se je bitke pri Mukdenu na obeh straneh udeležilo 840.000 mož. Rusi da so imeli 300.000 mož pehote, 28.000 konjenikov in 1368 topov s potrebnim moštvom, skupaj 360.000 mož. Japonci pa da so imeli skupaj 490.000 mož, torej za 130.000 več vojakov nego Rusi!

Če je to res, potem se ni tako čuditi japonski zmagi.

proti ženinu. Imela sta nalogo, obvestiti ga o prihodu važne osebe, katere pojav je napravil tak utis, in imela sta ga tudi opomniti, naj podviza.

Danglars in Caderousse odhita, toda ko hodita komaj sto korakov, zagledata prihajati na griču mimo skladišča smodnika majhno družbo.

To družbo so tvorile štiri mlade deklice, Mercedesine prijateljice in Katalonke, kakor ona, in nevesta sama, katero so spremljale in jo je vodil za roko Edmond. Blizu neveste je šel Dantesov oče, in kot zadnji je šel Fernand s svojim zlobnim smehljajem.

Niti Mercedes, niti Edmond nista videla tega zlobnega Fernandovega smehljaja; uboga otroka sta bila tako srečna, da nista videla ničesar kakor sebe in lepo nebo, ki ju je blagoslovljalo.

Danglars in Caderousse izvršita svojo poslansko nalogo. In ko stisneta in streseta močno in prijateljsko Edmondu roko, se pridruži Danglars Fernandu in Caderousse Dantesovemu očetu, središču obče pozornosti.

Starec je nosil staro tofetovo suknjo z velikimi, kupasto brušenimi jeklenimi gumbi. Njegove suhe, toda žilave noge so tičale v krasnih nogavicah iz bombaža, ki so dišale miljo daleč po blagu, vtihotapljenem iz Angležke. Na njegovem trioglatem klobuku so frfrali modri in beli trakovi. Mogoče bi ga bilo smatrati za gizdalina, kakoršni so šetali leta 1796. po novo odprtih vrtovih Luxembourgja in Tuilerij.

Poleg njega se je vrnil, kakor smo že povedali, Caderousse, Caderousse, katerega je pridobilo upanje na dobro pojedino zopet popolnoma za Dantesa; Caderousse, ki se je nedoločno spominjal tega, kar se je godilo prejšnji dan, kakor se spominjamo, kadar se zbudimo, sanj pretekle noči.

Danglars, ki se je približal Fernandu, je vprl oster pogled na nesrečnega zaljubljenca. Fernand je šel za zaročencema, popolnoma pozabljen od Mercedes, ki je imela v svojem mladostnem, čarobnem samoljubju oči samo za svojega Edmonda.

ponci pa so izkoristili vihar, ki je naši armadi podil oblake prahu in peska v obraz ter predrli našo bojno vrsto med prvim in četrtem armadnim korom. Umikajočim se korom pomagati, jim poslali kakoršnjakoli voj na pomoč, je bilo fizično nemogoče, zbog tega se je ob 9. uri zvečer izdalo povelje za splošno umikanje na Tielinske pozicije. Po štirih cestah, tla, celo po polju se je pomikal tren v dolgi vrsti proti Tielinu. Del trena in nekaj topov smo morali pustiti na bojišču. Kuropatkin je sam poveljeval zadnjim vojem in tako spretno zadrževal sovražnika, da se je umikanje z malimi izjemami povsem posrečilo. Vse vagonne in lokomotive smo srečno spravili iz Mukdenu. V Mukdenu smo pustili z zdravniškim osebjem vred 1500 težko ranjenih, med katerim je bilo tudi več sto Japoncev. Na potu v Tielin in v Mukdenu smo sežgali vse zaloge, poslopja, sploh vse, kar bi moglo koristiti sovražniku. V bližini Tielina je sedaj vse živo vojakov, konj, vozov itd. Zadnji voji so od Tielina oddaljeni še kakih 40 verst. Izgube na obeh straneh dosega po skromni cenitvi 200.000 mož. Naš poraz pri Mukdenu je zakrivilo več okolnosti, izmed katerih je najvažnejša ta, da je nam bil nezadostno znan sovražnik in da nismo bili poučeni o številnosti njegove armade, ki je po mojem mnenju daleko presegala naša domnevanja.

Kuropatkin odpoklican?
Razni listi donesajo iz Petrograda vest, da je Kuropatkin že odpoklican, njegov naslednik je veliki knez Nikolaj Nikolajevič, njegov vojaški svetovalec pa bo general Sahomlinov. Šef generalnega štaba ostane general Saharov.

Koliko zahteva Japonska vojne odškodnine?
Ko se je govorilo zadnjič o mirovni pogajanjih, se je posebno povdarjala vojna odškodnina. Po zavzetju Liaojanga je določila Japonska za slučaj, da bi se sklenil mir, odškodnino na 100 milijonov funtov, sedaj pa bi zahtevala 150 milijonov funtov, to je 3600 milijonov kron. V slučaju, da bi sedaj res prišlo do mira, bi bila baje Francija pripravljena, preskrbeti Rusiji za to potrebno posojilo.

Nova ruska mobilizacija.
Iz Carskega sela se poroča, da od garde odide na bojišče druga pehotna divizija, druga konjeniška divizija, druga artiljerijska brigada, jahajoča artiljerija ter ena strelska brigada. Skupno bo mobilizovanih 400.000 mož. Te dni je car sprejel generala Dragomirova ter se dolgo razgovarjal z njim o vojnih zadevah. Šef nove armade bo baje general Gripenberg.

Vojne sile pri Mukdenu.
Poroča se, da se je bitke pri Mukdenu na obeh straneh udeležilo 840.000 mož. Rusi da so imeli 300.000 mož pehote, 28.000 konjenikov in 1368 topov s potrebnim moštvom, skupaj 360.000 mož. Japonci pa da so imeli skupaj 490.000 mož, torej za 130.000 več vojakov nego Rusi!

Če je to res, potem se ni tako čuditi japonski zmagi.

Na Fernandovem obličju sta se menjavali bledoba in rdečica, vendar je nadvladala vedno bolj bledoba. Zdajpazdaj se je ozrl na Marseille, in pri tem je njegovo telo nehote nervozno vstrepetavalo. Zdelo se je, da pričakuje ali vsaj vidi že naprej kak velik dogodek.

Dantes je bil oblečen priprosto; v službi pri trgovinski mornarici je nosil obleko, katere kraj je bil nekako v sredi med vojaško uniformo in civilno obleko; in ta obleka je pristojala izbornu njegovemu obrazu, ki je žarelo veselja nad lepoto svoje neveste.

Mercedes je bila s svojimi ebenovinastimi očmi in koralnimi ustnicami lepa kakor Grkinja s Kipra ali Keja. Imela je lahko, prosto hojo kakor Arlezijke in Andaluzijke. Meščanka bi bila morda poskušala, prikriti svoje veselje s pajčolanom ali vsaj z žametom svojih očij; Mercedes pa se je na vso svojo okolico ozirala smehljaje, in njen pogled in smehljaj sta govorila jasno, kakor bi mogle govoriti le besede: »Če ste moji prijatelji, se veselite z menoj, kajti resnično, jaz sem zelo srečna.«

Brž ko je bilo mogoče videti iz krčme zaročenca in njune spremljevalce, jima odide naproti gospod Morrel s pomorščaki in vojaki, pri katerih se je mudil do zdaj ter jim ponovil obljubo, ki jo je dal že Dantesu, namreč, da postane ta kapitan. Ko ga Edmond vidi prihajati, izpusti roko svoje neveste ter jo popelje h gospodu Morrelu, ki jo spremi pred vsemi drugimi po lesenih stopnicah, ki so vodile v slavnostno dvorano ter dunele pet minut pod koraki gostov.

»Oče moj,« pravi Mercedes, »obstavi ob sredini mize, prosim vas, sedite na moje desno; na svojo levo vabim sest tebe, ki si mi bil zvest brat,« pravi s sladkim glasom, ki prodre v Fernandovo srce kakor sunek bodalca.

Njegove ustnice izgubijo svojo rdečico, in pod rjavo barvo njegovega obraza izgine še enkrat vsa kri, kipeča proti srcu. Tekom tega časa napravi Dantes isto, gospoda Morrela posadi na svojo desno, Danglarsa na svojo levo stran ter na-

Prvi napad Japoncev na Tieling odbit.
General Kuropatkin je brzojavil 14. t. m.: Sreči napad Japoncev na središče naših stališč ob Fanho je bil od nas odbit. Nad 1000 trupel je pokrivalo zemljo pred našo črto.

Neka brzojavka iz Londona trdi, da je ruska posadka v Tielinu štela 50.000 mož, in se je pridržala umikajočim se ruskim četam.

Japonci v Tielingu.
„Morning Post“ poroča iz Šangaja od 15. t. m.: Tukaj se širi govorica, da so Japonci zasedli Tieling. Oblegovalni topovi, ki jih imajo seboj Japonci, so provzročili Rusom na njihovem umikanju težke izgube. En del ruske armade skuša dospeti sedaj v Kirin.

Maršal Oyama poroča, da je japonska sprednja armada, ki povsod preganja sovražnika, v noči od srede na četrtek ob 12. uri 20 minut zasedla Tieling.

Razna poročila.
Japonska vlada je ukazala za 43.000, v bitki pri Mukdenu vjetih Rusov, pripraviti stanovanja, ki se razdele na razna japonska mesta. V vsem dobi 20 mest ruske vojne vjetnike.

Pričakovati je, da bo vladivostoško pristanišče do 21. t. m. brez ledu, ker se za more po reki Taidon že sedaj voziti ter je promet na isti do Pengjanga odprt.

„Morning Post“ v Londonu poroča iz Washingtona, da je ruska vlada sklenila, da ne naroči več nikakega vojnega materiala v ameriških Zveznih državah. Dosedanja naročila so po dogovoru z zalagateljmi preklicana.

Glasom dospele vesti iz Singapore od 15. t. m. je pri svetilniku Sorblung mimo parnika „Hongwara“ plulo 22 japonskih vojnih ladij.

Angleški poslanik je izročil ruski vladi noto, v kateri zahteva Anglija znesek 100.000 funtov šterlingov kakor odškodnino za angleški parnik „Knight Komander“, katerega so Rusi v vodah skrajnega Vztoka ulovili in pogreznili.

„Figaro“ zatrjuje, da je zvedel iz dobrega vira, da izda car v kratkem manifest, v katerem prekliče vse govorice, ki so se v zadnjem času razširjale glede sklepa mira. Car izjavi v tem manifestu, da niso zadnji dogodki, kakor so isti žalostni, njegovih nadomajali. Zaupaje na neizprljiva sredstva, na srčnost in ljubezen, ki jo goji ruski narod do domovine, bo car nadaljeval vojno.

General Kuropatkin pboroča:
General Kuropatkin je brzojavil carju Nikolaju 14. t. m.: Po napadu, ki je bil danes zjutraj odbit, nisem prejel več nikakih poročil o bojih. Vojaki in stotnije, ki so bile ločene od svojih vojev, so se v zadnjih dveh dneh zopet povrnila k svojim četam.

Čete so preskrbljene z živili ter so pripravljene na nove boje.

Druga brzojavka 15. t. m. se glasi: Čete so šle mimo Tielinga v popolnem redu. Pregledal sem dele 14. divizije pehote. Do mojega odhoda iz Tielinga ni prišlo do boja.

migne nato z roko, naj sede vsak, kakor se mu poljubi. Že prično svojo pot okoli mize različne jedi, različni morski raki, kratko vse one delikatese, ki jih puščeja za seboj na peščenih bregovih morski valovi in jih imenujejo hvaležni ribiči sadove morja.

»Lep molk!« pravi starec, srkaje kozarec vina, rmenega kakor topas, iz steklenice, ki jo je postavil oče Pamfil svoje-ročno pred Mercedes, »kako naj bi mislil, da je zbranih tukaj trideset veselih ljudi?«

»Ej, oženjen človek! ni vedno vesel,« pravi Caderousse. »Jaz sem ta hip presrečen, da bi mogel biti vesel,« pravi Dantes. »Veselje učinkuje mnogokrat na nenavaden način in leži na srcu kakor žalost.«

Danglars opazuje Fernanda, katerega občutljiva narava je izražala na njegovem obrazu njegovo sleherno čustvo.

»Hej, ali se vam je česa bati, prijatelj?« pravi. »Zdi se mi, da vam gre vse, kakor si želite.«

»To me skoro plaši, odvrne Dantes; »zdi se mi, da človek ni ustvarjen, da bi tako lahko postal srečen! Sreča je jednaka palačam začaranih otokov, katerih vrata čuvajo zmaji, ki jih ni mogoče premagati brez boja, in jaz res ne vem, s čim sem si zaslužil srečo, biti Mercedin soprog.«

»Soprog, soprog!« pravi Caderousse smeje. »Še ne, dragi moj kapitan. Poskusi igrati vlogo soproga in videl bodeš, kako naletiš!«

Mercedes zardi.

Fernand se premika na svojem stolu semtertja, kakor bi sedel na iglah, ter si obriše zdajpazdaj debele potne kaplje, ki so se lesketale na njegovem čelu kakor prve kaplje velikega naliva nevihte.

(Dalje pride.)

Na potu proti severu sem videl mnogo čet in trena v popolnem redu.

Vladivostok.
Vedno nove japonske čete se izkrcavajo, posebno na vzhodnem obrežju Koreje, kakor bi bile japonske bojne moči neizcrpne. 40.000 Japoncev z mnogimi topovi se je ze izkrcalo baje pri Vladivostoku, katerega bodo oblegali.

Tolstojev sin proti miru.
Starejši sin Tolstojev piše v „Novem Vremenu“: Bog obvaruj, da bi se sedaj sklenil mir! To bi bila blaznost v političnem in vojaškem oziru. Sedaj š le more nastopiti za Rusijo nova doba, more začeti prava vojna z Japonci, sedaj šele pritiče inicijativa Rusiji, o kateri se je toliko govorilo, ki se pa ni mogla uresničiti v južni Mandžuriji; sedaj se bližamo svoji domovini in potreba je brez obočevanja izvesti splošno mobilizacijo, potrebno je za rusko ljudstvo, da se mu pove, da je sedaj mir nemogoč, ker sprejeti ga, bi bila sramota, in zama bi bila izguba tolikih tisočev žrtev ter tolikih milijonov rubljev. Mi moramo napeti svoje sile do zadnjega, le tako moremo doseči uspehe.

Kuropatkin je odpoklican!
Tako se glasi poročilo od sinoči. Začasno ga nadomešča Linjevič. Naslednik pa mu bo veliki knez Nikolaj z generalom Dragomirovim. — V bitki pri Tielingu je padlo baje 10.000 Rusov. Zaloge živil so zažgali. — Kuropatkin se umika baje v Kajuan.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — K poročilu o seji 14. t. m. dodajemo še to: V utemeljevanje svojega predloga je poslanec dr. pl. Derschatta navajal, kako se je Ogrska gospodarsko razvijala od leta 1867. ter izjavil: »V dualizmu se je najprej ustvarila država poleg nas, v teku časa je nastala država proti nam, a v bodočnosti naj bi nastala po sanjah ogrskih politikov država nad nami.« — Dr. Ferri je izjavil, da se pri nas popolnoma prezira, da je pri zadnjih volitvah na Ogrskem prodrla volja ene edine narodnosti, t. j. madjarske. »Na Ogrskem pa so še druge narodnosti. Madjari si jih hočejo asimilovati z najnevarnejšim sredstvom. Vse se gleda le s stališča ogrske narodne države. Čelo Hrvate skušajo pomadjariti.« — Potem je govornik razpravljal o razmerju med Ogrsko in Hrvaško, dokazoval je, kako Ogrska politično in gospodarsko zatira Hrvaško ter je izjavil: »Kdo pa so gospodje, ki zahtevajo carinsko ločitev in madjarizovano armado? Ogrskih poslancev ni izvolil narod, temuč notariji in veliki župani.« Posl. Scheicher je v svojem govoru izjavil, da se Madjari ne ozirajo na druge narodnosti ter tudi avstrijske Nemce na žaljiv način sramotijo. Z nemadjar-skimi narodnostmi se na Ogrskem postopa grše kot z židi na Ruskem. Napram Slovanom, Nemcem in Rumunom sploh ni pravice in pravičnosti.

Včeraj je zbornica nadaljevala razpravo o Derschattovem predlogu za imenovanje komisije 48 članov, ki naj se bavi z razmerjem do Ogrske. Gautsch je rekel, da avstrijska vlada predloži, kakorhitro se sestavi novo ogrsko ministerstvo, ogrski vladi točne zahteve; odgovore predloži zbornici. Avstrija se pobriga, da njeni interesi ne bodo oškodovani.

Italija se oborožuje. — Po listih kroži vest, da namerava laška vojna uprava izdati za utrditev severne in vzhodne meje 200 milijonov več nego navadno.

Kuropatkin v cirkusu. — Nemški listi v Berlinu poročajo iz Varšave: V cirkusu v Varšavi je pripeljal pred gledalce neki klovn dresiranega osla. Ko je komandiral klovn: Naprej!, je tekel osel nazaj. In kolikor bolj je klical klovn: Naprej!, toliko bolj se je umikala žival. Tu pa vsklikne klovn proti oslu: „Ah, že vidim, ti si Kuropatkin“. To je vzbudilo v navzočem občinstvu velikanški smeh. Klovn so zaprli, cirkusu pa prepovedali predstave.

V Londonu zidajo 5 novih gledališč. Sicer jih je že 25, ali to je bilo premalo; vsa gledališča so bila vedno prenapolnjena.

Tatu so prijeli v Trstu v 22 letnem pisarju H. Premrlu, doma iz Novegamesta. Dolžijo ga tatvine in goljufije, izvršene v Dutovljah. Pri njem so našli nekaj dokumentov, glasečih se na ime Fr. Petrič.

Avstrijski „Lloyd“ se ne preseli na Dunaj, pač pa bo moral imeti upravni svet vsak mesec eno sejo na Dunaju.

Pruskim ministrom so zvišali plače. Doslej so imeli po 36.000 mark na leto, odslej bodo dobivali po 50.000 mark.

Dne 14. t. m. je bil v nemškem državnem zboru sprejet proračun za naselbinsko komisijo, kateri je namen izpodrivati Poljake z njih rodne zemlje.

Požar v vladni palači v Črnovicah. — Nastal je 12. t. m. ponoči velik požar na poslopju deželne vlade v Črnovicah. Akte in opravo so rešili po večini. Škode je 80.000 do 100.000 kron.

Tudi zdravilo. — Grob zdravnik je bil Anglež dr. Abernethy. Nekoč je ob eni po polnoči imel leči v posteljo, ko zopet pozvonil. „Kaj pa je?“ vpraša zdravnik jezno. „Ah, gospod doktor, hitro, hitro — moj sin je požrl miš!“ „Vraga, naj požere še mačko!“ je zaupil zdravnik, zaprl okno in legel počivat.

Narodno gospodarstvo.

Kdo naj bo v Avstriji prvi v trgovini s sadjem in zelenino?

V tej trgovini se vidi prepogostoma — Italijana iz kraljestva. Po vseh večjih mestih, n. pr. v Inomostu, Solnogradu, Aussee, Ischlu, v Gradcu, na Dunaju, v Budimpešti, v Celju, Beljaku itd. so le Italijani prvi, mi Avstrijci moramo zaostajati in z veliko konkurenco trgovati.

Ko bi imeli mi v Italiji tako trgovino in bi bilo nas toliko, kolikor je Italijanov v Avstriji, pa da bi se mi z njimi tako norčevali, kakor se oni z nami, kaj bi se godilo z nami?

Mislím, da bi morali takoj ob lepem dnevu zapustiti Italijo in odriniti v svojo domovino...

Koliko boljše bi bilo tudi za kmetovalce, če bi ne bilo povsodi urinjenih tujecev, ker kar bi se rabilo sadja in zelenine, bi se naročalo vse le iz Avstrije, večinoma iz Gorice in Trsta, Ljubljane itd. Potem bi ne prihajalo toliko takega blaga iz Italije, kakor n. pr. iz Verone, Benetek, Chigge itd. Seveda tako bi bilo le, če bi imela trgovina s sadjem in zelenino kaj zaščite v

Avstriji ter bi se ne dajalo prednosti povsodi Italijanom na škodo domačinom. Ali Italijani dobivajo v Avstriji že vse pravice, in karkoli zahtevajo, se jih usluži. Po Zgornjem Štajerskem n. pr. se vedejo, kakor bi bili doma, navsezadnje se pa še norčujejo z nami Avstrijci. Dasi imajo naše južne dežele same dosti takih pridelkov, kakoršne nosijo Italijani na naš trg, smo vendar mi zapostavljeni! In če že res ne more Avstrija obstajati brez njih, potem naj se jim naloži vsaj velik davek, ne pa da delajo tako nečuvstvo konkurenco domačim prodajalcem in kmetovalcem!

Župani in podžupani v Brdih so imeli lep shod. Jaz bi predlagal, da se na vsakem takem shodu med drugim opozarja poslance na to konkurenco z Italijani, da bi se varovale koristi domačega prebivalstva. To vprašanje živo zadeva prav Brda in prodajalce sadja iz Brd. Bric, trgovec s sadjem.

Za pomladno in poletno dobo bogata izbira

klobukov za dame

po zmernih cenah.

Matilda Pan

v Raštelju št. 3, II. nadstropje.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadike in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni veneli. — Mašne knjžice.

Mašna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

Zaščitna znamka: „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za

Pain-Expeller

je splošno priznano kot izvrstno bol blažujoče maslo; cena 80 vin., K 1-40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemlje le originalne steklenice v skatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“ iz Richterjeve lekarne, potem se je gotovo prejelo originalni izdelek.

RICHTERJEVA LEKARNA

k „zlatemu levu“ v Pragi

Elisabethgasse št. 5 nova.

Dnevno razpošiljanje.

Eksport

Mizarska zadruga

Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo

naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Zastopstvo v Spiljetu ter Orljentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Peter Majdič,

lastnik prvega avstro-ogerskega popolno avtomatičnega mlina

— v Celju, Štajersko —

je otvoril

zalogo svojih izdelkov za Gorico in celo Goriško

ter jo poveril tvrdki

Ernesto Stecker & Co.

Via Ascoli št. 1.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo in na menice po 6 %. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1904. (v kronah): Olanov 1781 z deleži K = 113.382. — Hranilne vloge 1.554.989-13. — Posojila 1.570.810-39 — Vrednost hiš 110.675- (v resnici so vredne več). — Rezervni zalog 75.101-91.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Anton Ivanov Pečenko — Gorica

TEKALIŠČE JOSIPA VERDIJA št. 26.

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

tovarne G. Auerslevih dedičev v Ljubljani in plzenjskega piva „prazdroj“ iz sloveče čehke „Mešdanske pivovarne“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja le na deželo od 100 kg naprej.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna.

Nova trgovina v Gorici.

Otvorili smo novo trgovino, ki ima:

knjige, časopise (slovenske, hrvatske, ruske, češke, nemške, italijanske, na željo preskrbi vsak časopis v kateremkoli jeziku), papir vseh možnih vrst, pisarniške in šolske potrebščine (peresa, svinčniki, ročniki, črnilo, radirke itd. itd.)

Razglednice v najbogatejši izbiri (nad 40000 vzorcev), med temi vse možne slovanske, narodne ali izdelki slovanskih umetnikov. Prekupcem velik popust.

Slike: zgodovinske, posvetne in nabožne, slovanskih umetnikov z umetniškimi okvirji tudi slovanskega izdelka.

Kipi: Prešeren, Vodnik, Vega, Jurčič, Kesnik, Slopišek, Tolstoj, kralj Petar II. srbski, S. Gregorič, Levstik itd.

V kratkem bo trgovina vrejena in popolna. Rodoljubi se lahko prepričajo, da bo to modern vseskozi slovanski zavod, kakoršnega na celnem Primorskem doslej ni bilo. Kazati hoče rojakom napredujočo slovansko umetnost, znanstvo, slovstvo v vseh panogah, in vzbujati za vse to med rojaki smisel in čut.

Rojakom v mestu in na deželi se toplo priporočamo

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

Slično dunajskim tvrdkam **sem znižal** tudi jaz
radi

pozne zimske sezone

jako občutno cene vsega zimskega blaga
in sicer:

Raznovrstne pletenine za dame in gospode kakor: rokavice, nogavice, jopice, Jaeger-perilo, volnene rute, šerpe, dalje kožuhovne ovratnike, svileno blago, raznovrstne okraske za obleke itd.
Dalje priporočam svojo veliko zalogo krasnih ovratnic za gospode, belega perila, dišav, mila, glavnikov, pasov, predpasnikov, modercev, dežnikov, žepnih robcev, galoš, domačih čevljev, hlačnikov itd.

J. ZORNIK - Gorica
sedaj Gosposka ulica št. 10.

Hočete dolgo živeti

n se radovati svojega zdravja! Da pa to dosežete, morate skrbeti za zdrav želodec in za urejeno prebavo
Vsakemu, kdor si je pokvaril ali pa prehladil želodec z neprebavljivimi, prevročimi ali premrzlimi jedili pomaga gotovo

Germanova življenska esenca,

katera se da vspešno uporabiti pri: pomanjkanju toka, oslabelem želodcu, napenjanju kolcanju, zgagi, slabostih, glavobolu, omotici, krčih, zaprtosti in zapečenosti, hemoroidah (zlasti žila). Po preobilih obedi, posebno po rastlini in težko prebavljivih jedilih, odstrani omenjena esenca pritisk in b. lečino, pospešuje tek, v led česar pripomore v veliki meri k vzdrževanju in hranitvi telesa. S tem da izloča vse poškodljive sokove iz telesa, čisti tudi našo kri in ima med vsemi enak mi sredstvi prednost radi svoje absolutne neškodljivosti tudi po dolgotrajni uporabi, ker je pripravljena iz najfinjših in najboljših rastlinskih sokov, ker ima prijeten grenkoaromatičen okus tako, da jo radi zaužijejo celo občutljive osebe ženske in otroci.
Germanova življenska esenca naj bi ne manjkala kot pravo ljudsko in domače sredstvo v nobeni hiši, ker nas obva uje večkrat re: nih boleznih tam, kjer nimamo kaj pri okoli zdravniške pomoči. Pri kupovanju zahtevaj vedno „Germanovo življensko esenco“ iz lekarne „Pri črnem orlu“, v Belovaru, ker je še polno sredstev z enkim imenom toda n. kakor ne z isto redlostjo. Kot znamenje pristnosti rosi vsaka steklenica zavita v zelenem kartonu polno ime firme: lekarna „Pri črnem orlu“ K. German v Belovaru (Hrvaško), kamor naj e pošiljajo tudi vsa po tna naročila. Cena steklenice je K 1.40, po pošti se pošiljajo najmanj tri steklenice. Zavihek stane 40 vinarjev pri poštnem povzetju, pa tudi če se naprej pošlje dotično svoto. Naslovi bodijo toč o pisani. Pošta nila na vprašanja, prospekti in navodila k uporabi zastoj.
Germanovo življensko esenco priporočam kar najtopleje trpečemu človeštvu ker sem se prepričal na sebi in tudi na mnogih mojih faranov, katerim sem iste priporočil o najboljšem njenem uspehu.
Edmund Medvediti, župnik v Troj-lvu (Hrvaško).

Poročam Vam, da sem poskušaval z različnimi sredstvi, toda nobeno ni imelo istega pliva name kot Germanova življenska esenca.
Prosim zopet za osem steklenic življenske esence, katero hočem priporočati vsem onim, ki bolehalo želodec. Čutim, kako se mi vrača vedno bolj zdravje
Polonca Haber v Semiracelu pri Perge v.

Andrej Fajt

pekovski mojster
v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.
filijalka v isti ulici št. 20.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.
Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.
Za veliko noč priporoča goriške pinee, potice itd.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.
Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Gorica ♦ Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijiški palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko »prazdroj«-pivo.

Štampilje iz kavčuka

vseh velikostij in oblik (v medaljonih, svinčnikih itd. s poljubnim besedilom)

izdeluje **Josip Krmpotić** v Pulju

Piazza Carli šte. 1.

ter pošilja naročila franko na dom.

Naročila sprejema tudi „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček v Gorici, kjer so razvidni vzorci štampilj.

Anton Ivanov Pečenko - Gorica

TEKALIŠČE JOSIPA VERDIJA št. 26.

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarchije v sodih od 56 l naprej. Na zahtev pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

tovarne G. Auerjevih dedišev v Ljubljani in plzenjskega piva „prazdroj“: sloveče češke „Mešdiansko pivo-varno“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja le na dobo od 100 kg naprej.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

V svojem „Trgovskem Domu.“

Hranilno zloga obrestuje po 4%, večje, stalno naložene najmanj na jedno leto, po dogovoru. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez iz gube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Pasajila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vkupitvi varščine tudi na 10-letno odplačevanje.

Zadrugniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 30. junija 1904:

Delež: a) podpisani	K 1,174.800
b) vplačani	376.103
Dana posojila	1.930.929
Vloge	1.828.591

ZLATAR

DRAGOTIN VEKJET

(C. VECCHIET)

Corso 47 - TRST - Corso 47

Priporoča svojo prodajalnico zlatarstva, srebrnine ter žepnih, zlatih in srebrnih ur.

Sprejema naročbe ter poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.

Velika izbér srebrnine za darila.

Kupuje ali zamenja z novimi predmeti staro zlato in srebro.

Cene zmerne.

Nova trgovina v Gorici.

Otvorili smo novo trgovino, ki ima:

knjige, časopise (slovenske, hrvatske, ruske, češke, nemške, italijanske, na željo preskrbi vsak časopis v kateremkoli jeziku), papir vseh možnih vrst, pisarniške in šolske potrebščine (peresa, svinčniki, ročniki, črnilo, radirke itd. itd.)

Razglednice v najbogatejši izbiri (nad 40000 vzorcev), med temi vse možne slovanske, narodne ali izdelki slovanskih umetnikov. Prekupcem velik popust.

Slike: zgodovinske, posvetne in nabožne, slovanskih umetnikov z umetniškimi okvirji tudi slovanskega izdelka.

Kipi: Preširen, Vodnik, Vega, Jurčič, Kesnik, Slomšek, Tolstoj, kralj Petar II. srbski, S. Gregorčič, Levstik itd.

V kratkem bo trgovina vrejena in popolna. Rodoljubi se lahko prepričajo, da bo to modern vseskozi slovanski zavod, kakoršnega na cellem Primorskem doslej ni bilo. Kazati hoče rojakom napredujočo slovansko umetnost, znanstvo, slovstvo v vseh panogah, in vzbujati za vse to med rojaki smisel in čut.

Rojakom v mestu in na deželi se toplo priporočamo

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.